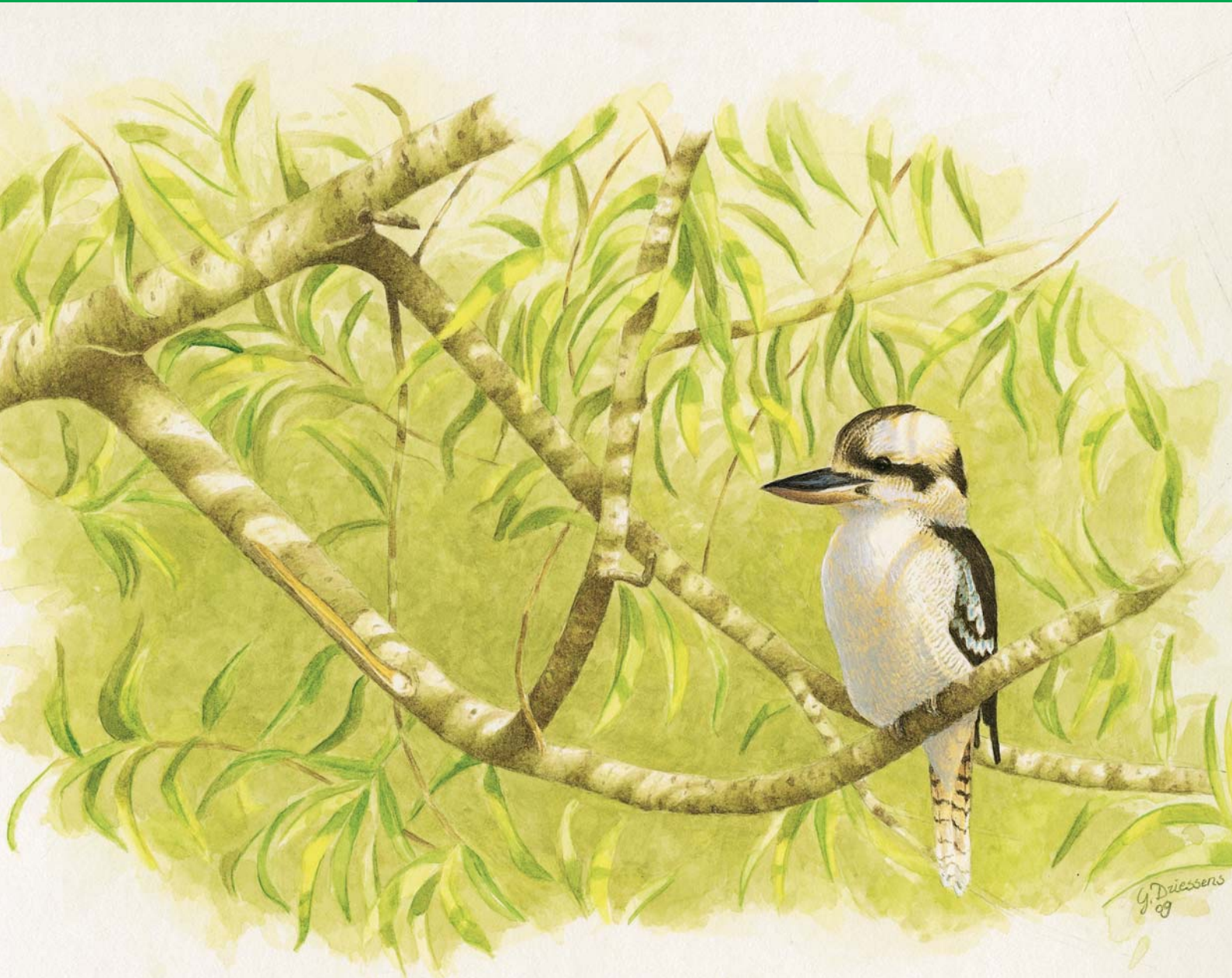

Natuur.oriolus

Gemengde tomen
Kuifeend - Wilde Eend

Ringwerk:
Constant Effort Sites

Broedgeval
Gewone Kookaburra

Vogelnieuws uit Vlaanderen: zomer 2008

Bird News Flanders, summer 2008

Nouvelles ornithologiques de Flandre, été 2008

DIRK SYMENS, STIJN BAETEN, BENNY COTTELE, WOUTER COURTENS, GERALD DRIESSENS, WOUTER FAVEYTS, SIMON FEYS, JOOST MERTENS, BERT PECCEU, GEERT VAN DEN HEUVEL EN WOUTER VANSTEELENT

Abstract / Résumé: www.natuurpunt.be/oriolus

Weersomstandigheden

Juni leverde ons een normaal aantal uren zonneshijns op. De neerslaghoeveelheid schommelde plaatselijk van normaal tot veel neerslag en de maand was gemiddeld warm doch met sterk schommelende temperaturen.

Tot 12.06 was het gedurende een 5-tal dagen betrokken weer.

De totale neerslaghoeveelheden schommelden tussen 53 l/m² in Middelkerke en 124 l/m² in Bierset. Op 13 dagen viel er plaatselijk meer dan 10 l/m², gepaard gaande met onweer en plaatselijk hagel en wateroverlast. Aan de kust betrof de hoogste temperatuur 22,2°C op 21.06. In het binnenland scoorden 3 tot 4 dagen boven de 25°C. De Kempen was echter koptrekker met 9 echte zomerdagen.

Van 4 tot 7.06 en van 11 tot 16.06 was de temperatuur echter ondermaats. Vanaf de 17.06 tot het einde van de maand stegen de maximumtemperaturen boven de 20°C. Met opmerkelijke ups en downs steeg het maandgemiddelde uiteindelijk toch iets boven de normaalwaarde.

De wind kwam deze maand overwegend uit het westen doch de oostelijke richtingen mochten zich ook af en toe laten gelden met name op 2, 9, 17 en 24.06.

Juli begon met twee echte zomerdagen en eindigde met een zomerweek die afsloot met een algemene tropendag. Daartussen was het echter weinig genieten waardoor de gemiddelde temperatuur, zonneshijnsduur en neerslaghoeveelheid toch niet boven de normale waarden uitkwam.

Het was zeer zonnig op 1, 4, 13 en 14.07 met daarna pas terug van 22 tot 31.07. Op 9 dagen was er echter weinig of geen zon te bespeuren.

Er waren slechts weinig dagen zonder neerslag. De grootste plaatselijke daghoeveelheden vielen op enkele zomers warme dagen met op 27.07 te Geel 49,8 l/m² en op 31.07 te Stabroek 28,4 l/m², te Vlamertinge 28,1 l/m² en te Beitem 26,2 l/m². Op 13 dagen viel minstens plaatselijk telkens meer dan 10

l/m² waaronder op 5 data plaatselijk zelfs 20 l/m² of meer.

Onweer, hagel, windhoos en wateroverlast kwamen deze maand allen in het nieuws.

Op 1 en 2.07 steeg de temperatuur boven 25°C met op 2.07 zelfs tropische temperaturen in de Kempen alwaar ook op 2.07 26°C werd genoteerd.

Van 3 t/m 23.07 scoorden de maxima echter ondermaats, doch vanaf 24 tot 31.07 werd opnieuw meer dan 25°C genoteerd en 31.07 werd zelfs tropisch warm met > 30°C.

In Kruishoutem en Schaffen werd eveneens > 30°C gehaald op resp. 25 en 30.07. Niettemin bleef het aantal zomerdagen beperkt met o.a. 6 te Middelkerke, 9 te Zaventem en Ukkel en 11 te Kleine Brogel.

De laagste minimumtemperaturen werden op 13 en 14.07 opgetekend: 7°C tot 9°C. De hoogste minima werden geregistreerd tijdens de laatste week: > 15°C. Op 30.07 bedroeg het nachtminimum te Ukkel zelfs 20,3°C.

De wind waaide gedurende 21 dagen uit westelijke richtingen en tijdens 8 à 9 dagen (van 22.07 tot 31.07) uit het oosten.

Augustus gaf o.w.v. het geringe aantal uren zonneshijns een flinke deuk aan de zomer 2008. De neerslagtotalen liepen van plaats tot plaats sterk uiteen. Het temperatuurgemiddelde was echter normaal dankzij de hoge nachttemperaturen en drie zeldzame zomerdagen.

Slechts op een 9-tal dagen was het zonnig tot zeer zonnig. Voor de rest was er veel bewolking en moesten we het stellen met halfzonnige dagen en zelfs minder.

Op 11 data viel er minstens ergens 10 l/m² regen, met op 3, 7 en 22.08 in zowat geheel Vlaanderen. Van de 11 data viel er op 5 dagen minstens plaatselijk 20 l/m². Op 3, 7 en 22.08 viel plaatselijk meer dan 30 l/m², met o.a. op 3.08 te Bevekom 46 l/m²; op 7.08 te Kruishoutem 30 l/m² en op 22.08 te Middelkerke 43 l/m². Het hoogste maandotaal werd genoteerd te Middelkerke met 144 l/m².

Op 07.08 was er door hevige onweders wateroverlast: in de vroege ochtend in West-Vlaanderen en aan de kust en later ook plaatselijk in het binnenland.

06.08 was een echte zomerdag met 24,5°C aan zee en 27°C tot 29°C in het binnenland met als maxima 30,2°C te Gorsem en 30,1°C te Koersel.

Daarna was het wachten op zomerse dagen tot het weekend 30-31/08 met aan zee resp. 25,5°C en 24,2°C op 30 en 31.08 en in het binnenland 28°C à 29°C op 31.08 met als hoogste temperatuur 29,8°C te Kleine Brogel.

Daarbuiten waren er in de loop van de maand nog een 7-tal dagen met een zeer genietbare 23°C in het binnenland. De 17,9°C aan zee op 23.08 daarentegen was zeker geen vakantie-temperatuur. In het binnenland was het die dag niet veel warmer want op 22, 23 en 24.08 werd de 20°C moeilijk tot niet bereikt. Tijdens ongeveer de helft van de dagen werden minimumtemperaturen boven de 14°C genoteerd. Op 1.08 bedroeg deze zelfs 18°C à 19°C in de Kempen. Daartegenover daalde de minimumtemperatuur onder de 10°C op 15.08 en 16.08. Door de gemiddelde hoge nachttemperaturen steeg de algemeen gemiddelde maandtemperatuur toch nog een paar tienden boven de normaalwaarde. De windrichting was zuidwest tot west van 1 tot 14.08, noordwest op 15.08, oost op 16.08, zuidwest op 17.08, zuid op 18.08 en opnieuw zuidwest tot west van 19 tot 29.08, oost op 30.08 en zuidwest op 31.08. Tengevolge van deze overwegend westelijke winden was het dan ook meestal wisselvallig weer.

Opgesteld door Werkgroep Weerkunde, info: www.weerkunde.be (Kris Dewulf).

Waarnemers

Aangezien zo goed als alle in de seizoenoverzichten verwerkte waarnemingen de waarnemers zijn terug te vinden op www.waarnemingen.be, www.trektellen.nl of een regionale website of database worden vanaf dit seizoenoverzicht geen waarnemers meer vermeld. De nadruk dient immers te gaan naar de waarnemingen zelf en minder naar de waarnemers. De tekst van het seizoenoverzicht incl. waarnemers kan echter nog wel steeds worden opgevraagd bij de redactie (Koen Leysen, Gerald Driessens en Dirk Symens).

Medewerkers seizoenoverzichten

Gerald Driessens zorgt voor het verzamelen en dispatchen van de gegevens naar de auteurs. Sinds de lancering van www.waarnemingen.be tijdens de zomer 2008 streven we naar een vereenvoudiging van de centralisatie. Doel is om de Seizoenoverzichten in de toekomst samen te stellen louter op basis van de gegevens uit deze databank, aangevuld met de gegevens van Vogelwerkgroepen die een eigen invoersysteem hebben én uit www.trektellen.nl.

De teksten van de seizoenoverzichten worden geschreven door:

- **Simon Feys:** duikers, futen en zeevogels en aalscholvers
- **Geert Van den Heuvel:** reigers, ooievaars en lepelaars
- **Dirk Symens:** zwanen, ganzen en eenden
- **Wouter Faveyts:** roofvogels
- **Bert Pecqueur:** hoenders, ralachtigen en kraanvogels en overige niet-zangvogels
- **Benny Cottele:** steltlopers

- **Wouter Courtens:** jagers, meeuwen, sterns en alkachtigen
- **Joost Mertens:** 1ste deel zangvogels
- **Stijn Baeten:** 2de deel zangvogels

De coördinatie en de eindredactie is in handen van **Dirk Symens**.

Bezorgen van gegevens en foto's

Om alles vlot te laten verlopen dienen de volgende **deadlines** te worden gerespecteerd **voor het doormailen of opsturen van gegevens:**

- 10 september 2009: gegevens van winter 2008/2009
- 10 december 2009: gegevens van voorjaar 2009
- 10 maart 2010: gegevens van zomer 2009
- 10 juni 2010: gegevens van najaar 2009
- enz...

Aan wie worden de gegevens en foto's bezorgd ?

Gelieve de niet-digitale gegevens (= per post) en tijdschriften te verzenden naar Dirk Symens, Kampweg 52 bus 6, 2990 Wuustwezel en foto's (in hoge resolutie) te mailen naar symens.dirk@telenet.be.

Gelieve foto's minimaal te voorzien van datum, naam van fotograaf, soortnaam en plaatsaanduiding. Er is de mogelijkheid om een vergoeding van 20,00 euro per gepubliceerde foto te ontvangen.

Overige, niet gecentraliseerde gegevens kunnen met vermelding SEIZOENOVERZICHT worden doorgemailed aan Gerald Driessens op het emailadres gerald.driessens@natuurpunt.be (CC aan symens.dirk@telenet.be).

Waarnemingen

Het volgende overzicht bevat de meest interessante ornithologische waarnemingen in Vlaanderen tijdens de zomer 2008.

Waarnemingen die aan homologatie onderworpen zijn dienen nog te worden onderzocht door het Belgisch Avifaunistisch Homologatiecomité; deze zijn met 'BAHC' aangeduid. Dit periodiek overzicht is een Natuurpunt-project in samenwerking met de Natuurpunt-Vogellijn (*), de door Natuurpunt Studie gelanceerde waarnemingsite www.waarnemingen.be en de trektelsite www.trektellen.nl en wordt tevens samengesteld op basis van ingezonden meldingen van individuele waarnemers en regio-coördinatoren en van gegevens uit regionale tijdschriften en websites. Alle waarnemers die de moeite namen gegevens in te zenden worden hartelijk bedankt. Eveneens een woordje van dank aan Walter Belis voor het schrijven van de 'résumé' en aan Kris Dewulf voor het verwerken van de weer-gegevens.

(*): De werking van de Natuurpunt Vogellijn werd stopgezet op 1 juli 2008 en viel samen met de lancering van www.waarnemingen.be.

DUIKERS en FUTEN

De enige **Roodkeelduiker** *Gavia stellata* werd gezien op 26 aug te Oostende-Oosterstaketsel.

Op 21 aug pleisterden reeds 122 **Futen** *Podiceps cristatus* te Antwerpen L.O.-Blokkeerdijk.

Een **Roodhalsfuut** *Podiceps grisegena* was op 12 aug aanwezig te Rumst.

ZEEVOGELS en AALSCHOLVERS

Op 2 juni werden 9 **Noordse Stormvogels** *Fulmarus glacialis* gezien op de Noordzee en op 3 en 9 aug vlogen resp. 2 en 1 ex. langs De Panne. Op 21 jun werden 3 dode vogels aangetroffen op de stranden van resp. Oostende, De Haan en Wenduine, en op 21 aug werd een reeds lang dood ex gevonden te De Panne-De Westhoek.

De enige **Noordse Pijlstormvogel** *Puffinus puffinus* voor de periode vloog op 15 aug langs De Panne.

Een **Vale Pijlstormvogel** *Puffinus mauretanicus* (BAHC) vloog langs De Panne op 15 aug en langs Oostende op 23 aug en 2 ex keilden langs De Panne op 23 aug.

Ongedetermineerde pijlstormvogels *Puffinus species* werden waargenomen te De Panne op 3 aug en te Oostende-Westerstaketsel op 8 en 23 aug.

Een **Kuifaalscholver** *Phalacrocorax aristotelis* werd op 11 aug gezien te Nieuwpoort-IJzermondung.

Woudaapje *Ixobrychus minutus*. ad. ♂. 22 jun 2008, Zeebrugge (W) (Foto: Johan Buckens)

Kwak *Nycticorax nycticorax*. ad. 17 jun 2008,
Geel-Dekshoevijver (A)
(Foto: David Verdonck)

REIGERS, OOIEVAARS en LEPELAARS

Naast verschillende broedgevallen in 2008 werden in juni-juli tevens de volgende waarnemingen verricht van **Woudaapjes** *Ixobrychus minutus*: op 1 en 2 jun te Wintam-Noordelijk Eiland 1 ad., van begin juni tot midden augustus te Melsele-Groot Rietveld in totaal 3 ♂♂ (2 ad. + 1 2dejaars), van 24 jun t/m 25 jul te Tienen-bezinkingsputten 1 ♂, op 30 jun te Lier en op 21 jul te Wevelgem-Oude Leiearm 1 ad.♀.

Te Knokke-Zwinbosjes werden 4 broedkoppels van **Kwak** *Nycticorax nycticorax* genoteerd. Hierdoor waren er traditiegetrouw weer heel wat waarnemingen aan de Oostkust, met name te Uitkerke en te Knokke-Nieuwe Vrede. Buiten de Oostkust waren er waarnemingen op 3 en 7 jun te Zoutleeuw-Het Vinne resp. 2 ad. en 1 ex., van 14 t/m 17 jun en op 18 jul te Zonhoven-Wijvenheide 1 ad., op 15 jun te Watervliet 1 ad., op 16 jun te Genk-De Maten, van 17 t/m 23 jun te Geel 1 ad., op 17 jun te Kalmthout-De Maatjes 1 ad., op 26 jun te Balen/Scheps, op 14 jul te Woumen-De Blankaart 1 juv., op 24 jul te Kapelle-op-den-Bos, van 27 jul t/m 11 aug te Wintam-Noordelijk Eiland 1 juv., van 28 t/m 30 jul te Kieldrecht-Verrebroekse Plassen 1 juv., op 11 en 16 aug te Lier-Anderstad en op 24 aug te Epegem.

Op 28 aug werd een ad. **Ralreiger** *Ardeola ralloides* (BAHC) genoteerd te Hamme-Oude Durme.

Koereigers *Bubulcus ibis* werden waargenomen op 16 en 26 jul en 31 aug te Gent-Bourgoyen resp. 1, 2 en 1 ex., op 20 en 24 jul te Laarne-Kalkense Meersen, op 21 jul te Lier-Anderstad, op 23 jul te Jabbeke en te Lokeren-Molsbroek, op 15 en 16 aug te Uitkerke-Uitkerkse Polder, op 24 aug te Idegem en op 30 en 31 aug te Diksmuide-IJzervallei 2 ex.

Te Knokke-Zwinbosjes werden 24 broedkoppels van de **Kleine Zilverreiger** *Egretta garzetta* genoteerd. Mede door deze broedkolonie en een groot aantal overzomeraars was deze vogel een algemene verschijning aan de Oostkust in de periode juni-augustus met aldaar de volgende maxima tijdens slaapplaatstellingen in juli en augustus: te Knokke-Zwinbosjes resp. 59 en 73 ex. op 26 jul en 14 aug en te Brugge-Zeekanaal resp. 39 en 44 ex. op 27 jul en 12 aug. Ook aan de Westkust waren er heel wat waarnemingen, met name te Nieuwpoort-IJzermonding alwaar max. niet minder dan 31 ex. pleisterden op 17 aug.

Aan de Beneden Schelde was de soort ook de ganse zomer present met max. 5 ex. te Kieldrecht-Verrebroekse Plassen en 3 ex. te Kieldrecht-Drydijck op 4 aug. Daarnaast waren er de volgende binnenlandwaarnemingen (met telkens vermelding van het dagmax. indien > 1 ex.): Assenede, Bassevelde, Berchem, Boekhoute, Brakel, Brussel, Deinze (2), Diepenbeek, Erpe-Mere, Evergem, Gentbrugge, Gistel, Harelbeke, Hingene (6), Ieper (2), Knesselare, Lier (9), Lummen (3), Lokeren, Kalmthout (2), Kinrooi, Koningshooikt, Kruibeke, Kuringen (5), Mariakerke (2), Melle, Merelbeke, Moerbeke, Muizen, Neerijse (5), Oudenaarde, Poperinge, Schelle, Schulen (2), Sint-Agatha-Rode (2), Sint-Martens-Latem, Watervliet, Willebroek (2), Wondelgem (3) en Zonhoven (3).

Grote Zilverreigers *Casmerodius albus* waren gedurende de ganse periode juni-juli aanwezig te Sint-Agatha-Rode-Grootbroek met max. 5 ex. op 28 jul. Ook werden langdurig pleisterende vogels genoteerd van 15 t/m 22 jun te Schulen-Schulens Broek, van 26 jun t/m 30 jul te Zoutleeuw-Het Vinne, vanaf 6 jul te Zonhoven-Platwijers 2 ex., van 5 t/m 13 jul te Dilsen-Stokkem en vanaf 14 jul te Kieldrecht-

Verrebroekse Plassen met max. 3 ex. op 28 jul. Verder waren er nog waarnemingen (met telkens vermelding van het dagmax. indien > 1 ex.) te Antwerpen L.O., Antwerpen R.O., Brecht, Evergem, Geel, Hingene (2), Kuringen (2), Lier, Lokeren, Meerheuvel, Meeuwen-Gruitrode, Mol, Neerijse, Retie, Schelle, Vollezele en Wuustwezel.

Purperreigers *Ardea purpurea* werden waargenomen op 14/15 jun te Sleidinge en op 27 jun te Lommel 1 ad.

In de periode 11 jun-20 jul werden **Zwarte Ooievaars** *Ciconia nigra* waargenomen op 11 jun over Avelgem-Meersen, op 15 jun te Kieldrecht-Drydijck, op 16 jun over Oostmalle, op 18 jun te Essene 2 ex., op 26 jun over Houthalen 1 ad., op 2 jul te Merksplas-Zandvenheide 1 ad., op 6 jul te Sint-Agatha-Rode-Grootbroek 1 ad., op 13 jul te Erps-Kwerps en op 19 jul te Brecht/Overbroek 1 juv. Groepen van 5 of meer **Ooievaars** *Ciconia ciconia* werden in de periode 11 jun-20 jul waargenomen op 13 jun te Schulen-Schulens Broek 6 ex., op 19 jun te Vorselaar 8 ex., op 29 jun te Lokeren-Daknamse Meersen 5 ex., op 13 jul te Lille 6 ex. en op 13 en 17 jul te Werchter resp. 8 en 9 ex.

Van de **Lepelaar** *Platalea leucorodia* waren er 19 broedkoppels met 35 uitgevlogen jongen in de Verrebroekse Plassen te Verrebroek. Verder werden aan de Beneden Schelde grotere aantallen genoteerd te Doel-Paardenschor met maximum resp. 23 en 21 ex. op 24 en 27 aug, welke vermoedelijk althans voor een deel betrekking hadden op voormelde broedvogels, Behalve aan de Beneden Schelde waren er ook nog de volgende binnenlandwaarnemingen (met telkens vermelding van het dagmax. indien > 1 ex.): Affligem, Assenede (19), Berlare, Boekhoute, Bornem (3), Destelbergen, Dilsen-Stokkem

Zwarte Ooievaar *Ciconia nigra*. juv. 19 jul 2008, Brecht/Overbroek (A) (Foto: Glenn Vermeersch)

(6), Erpe-Mere, Genk, Hamme, Harelbeke (11), Hoboken (8), Idegem (7), Kinrooi (4), Kruibekke, Lochristi, Lokeren, Schulen, Sint-Jan-in-Eremo (3), Sint-Martens-Latem, Mariakerke (6), Nevele, Sint-Margriete (2), Watervliet (2) en Zele (5).

ZWANEN, GANZEN en EENDEN

Hoge aantallen **Knobbelzwanen** *Cygnus olor* pleisterden te Antwerpen L.O.-Blokkeerdijk met 115 ex. op 21 aug.

Een gekwetste **Kleine Zwaan** *Cygnus columbianus bewickii* die overwinterde te Doel/Prosperpolder was hier nog aanwezig tot minstens 13 jun.

Op 17 aug werd een **Toendrarietgans** *Anser fabalis rossicus* waargenomen te Dilsen-Stokkem-Bichterweerd.

Een gekwetste **Kleine Rietgans** *Anser brachyrhynchus* was nog aanwezig te Zeebrugge-Achterhaven op 18 jul.

Kolganzen *Anser albifrons* werden waargenomen van 1 mei t/m 24 jul te Mol/Rauw 1 ad. en op 1 aug te Knokke-Het Zwin 1 ex. en te Walem-Grote plas 4 ex.

Grote aantallen **Grauwe Ganzen** *Anser anser* werden genoteerd aan de Beneden Schelde te Doel met max. 950 ex. op 4 aug en te Verrebroek-Verrebroekse Plassen met max. ca. 1.000 ex. op 26 aug en in de Kempen met max. 550 ex. te Mol-Postel-Ronde Put op 7 aug.

Rotganzen *Branta bernicla* waren aanwezig op 21 jun te Wenduine-strand (K. Hessel) en op 2 aug te Knokke-Het Zwin.

Smienten *Anas penelope* waren in juni-juli aanwezig op 4 jun te Retie-Prinsenpark 1 ♂, op 7 jun, van 29 jun t/m 6 jul en op 26 jul te Antwerpen-De Kuifeend 1 ♂, op 13 en 15 jun te Schulen-Schulensbroek resp. 1 ♂ en 2 ♂♂, van 14 t/m 19 jun te Kieldrecht-Puttenplas 2 ex., op 25 jun te Gent-Bourgoyen 1 ♂, op 4, 9 en 17 jul te Verrebroek-Verrebroekse Plassen resp. 1 ♂, 1 ♀ en 1 ♀, op 9 jul te Kieldrecht-Doelpolderweiden, op 12 jul te Waasmunster-Hamputten, op 19 jul te Oostende 3 ex. naar ZW, op 20 jul te Sint-Agatha-Rode-Groot Broek 1 ♂, op 22 jul te Kallo-Ketenisschor, van 22 t/m 28 jul te Retie-Grote Kievit 2 ♂♂, op 27 en 31 jul te Uitkerke-Uitkerkse Polder resp. 1 en 3 ex. en op 30 jul te Hechtel 1 ♂.

Op 21 jul werd een ♂ **Amerikaanse Smient** *Anas americana* (BAHC) gezien te Ekeren-Bospolder.

Hoge aantallen **Krakeenden** *Anas strepera* werden waargenomen aan de Beneden Schelde te Antwerpen-De Kuifeend en Verlegd Schijn met max. 860 ex. op 6 jul.

In juni-juli werden **Pijlstaarten** *Anas acuta* gezien te Verrebroek-Verrebroekse Plassen op 12 jun 1 ♂, te Antwerpen L.O.-Blokkeerdijk op 11 en 14 jun resp. 2 ♂♂ en 1 ♂, te Retie-Grote Kievit van 24 t/m 29 jun 1 ♀, te Lier-Anderstad op 17, 23, 24, 27 en 31 jul resp. 1

ex., 2 naar ZO, 4 naar ZO, 6 overvliegend en 3 naar ZO, te Koningshooikt-Wachtbekken Itterbeek op 24 jul 1 juv., te Wintam-Noordelijk Eiland 1 overzomerend ♂, te Tienen van 19 jun t/m 19 jul 1 ♂ en te Glabbeek-Paddepoel op 11 jul 1 ♀.

Op 5 aug vlogen 3 **Marmereenden** *Marmaronetta angustirostris* (BAHC) van ongekende origine over de Achterhaven te Zeebrugge.

Krooneenden *Netta rufina* waren aanwezig te Oostende-haven op 21 jun, te Beernem op 26 jun 1 ♂, te Antwerpen L.O.-Blokkeerdijk van 26 jun t/m 13 jul en van 6 t/m 27 aug resp. 1 yy en 1 juv., te Antwerpen L.O.-Het Rot 4 ♂♂, te Antwerpen/Oorderen-De Kuifeend en Verlegd Schijn van 19 apr t/m 6 jul en op 24 jul, 7, 10 en 23 aug 1 ♂ met op 3 jun 2 ♂♂, te Merksem op 7 jul 1 ad. ♀, te Duffel van 24 jul t/m 18 aug, te Willebroek-Broek Denaeyer van 1 t/m 9 jun 1 ♂, te Sint-Agatha-Rode/Neerijse 1 overzomerend ♂ en te Geel-Malesbroek van 13 jul t/m 5 aug 1 ♂. Aan de Beneden Schelde werden te Antwerpen-Hooge Maey/De Kuifeend/ Verlegd Schijn max. 985 **Tafeleenden** *Aythya ferina* geteld op 7 aug.

Een ♀ **Witoogend** *Aythya nyroca* overzomerde te Harelbeke-De Gavers. Elders waren er zomerwaarnemingen te Nederename op 2 jun, te Bossuit op 17 jun 1 ♂, te Lier-Anderstad op 30 jul en te Brecht-De Leeuwkerk op 12 aug 1 ♂.

In de Beneden Netevallei te Lier/Duffel werden in juli-augustus max. 2.045 **Kuifeenden** *Aythya fuligula* geteld op 15 aug.

Van 26 jul t/m 18 aug pleisterde een ♂ **Topper** *Aythya marila* te Duffel.

In het Grenspark te Kalmthout waren **Brilduikers** *Bucephala clangula* aanwezig op de Putse Moer op 8 en 17 jun resp. 2 ♂♂ + 1 ♀ en 1 ♀ en op het Stappersven op 16 en 21 jun 1 ♂ en te Meeuwen-Gruitrode vlogen op 26 jun 2 ex. over.

Juni-waarnemingen van **Nonnetjes** *Mergus albellus* waren er te Doel/Prosperpolder op 10 jun 1 ♀ en te Wintam-Noordelijk Eiland van 22 t/m 29 jun 1 ♀.

Op 28 jul pleisterden 2 **Grote Zaagbekken** *Mergus merganser* in ♀-kleed te Boorseme en op 21 aug was een ♀ aanwezig te Veerle.

ROOFVOGELS

Zwarte Wouwen *Milvus migrans* werden waargenomen op 19 jun te Kieldrecht, op 22 jun te Ophasselt, op 4 jul te Brecht, op 25 jul te Relegem, op 26 jul te Lier en op 28 jul te Leffinge.

Er was een recordaantal zomerwaarnemingen van **Rode Wouwen** *Milvus milvus* in de periode juni-augustus (met voorsprong het hoogste aantal waarnemingen voor deze periode in 1986-2008): op 3 jun te Geel, op 7 en 8 jun te Brecht 1 2KJ, op 7 jun te Bertem, op 15 jun te

Lommel, op 13 jun te Willebringen, op 16 jun te Scherpenheuvel, op 17 jun te Oostmalle, op 20 jun te Zemst, op 21 jun te Peer, op 22 jun te Halen en te Merelbeke 1 ad., op 25 jun te Meeuwen-Gruitrode 1 juv., op 27 jun te Mol, op 6 jul te Uitkerke, op 15 jul te Westende, op 25 jul te Velm en te Berchem 1 ad., op 27 jul te Riemst, op 4 aug te Lommel 1 juv., op 7 aug te Kessenich, op 12 aug te Weelde, op 14 aug te Sint-Martens-Voeren 1 juv., op 15 aug te Attenhoven 1 juv. en te Lier, op 17 aug te Oostmalle en te Neerpelt 2 ad., op 20/21 aug te Arendonk 1 ad., op 24 aug te Meeuwen-Gruitrode en op 31 aug te Kalmthout en te Sint-Denijs.

Op 22 jun werden 6 **Vale Gieren** *Gyps fulvus* (BAHC) waargenomen te Bevere.

Slangenarenden *Circaetus gallicus* (BAHC) werden gezien op 1 jun te Neerpelt, op 26 jun te Leefdaal en op 26 aug te Lommel 1 ad.

Een slaapplek van 14 **Bruine Kiekendieven** *Circus aeruginosus* op 1 aug te Sint-Denijs is het vermelden waard. Vanaf de tweede helft van augustus kwam de najaarstrek duidelijk goed op dreef.

Er werden relatief hoge aantallen zomerse **Blauwe Kiekendieven** *Circus cyaneus* waargenomen: op 3 jun te Oostmalle, op 6 jun te Brecht 1 ad. ♀, op 8 jun te Landen, op 15 jun te Lommel 1 ad. ♀, op 22 jun te Sint-Jan-in-Eremo 1 ad. ♀, op 5 jul te Zeebrugge en te Hamont-Achel 1 ♀, op 9 jul te Uitkerke 1 ad. ♀, op 13 jul te Koksijde 1 ♀, op 14 jul te Zuienkerke, op 15 jul te Antwerpen-R.O. 1 ad. ♂, op 18 jul te Sint-Denijs, op 19/20 jul te Opheers 1 juv., op 20 jul te Varsenare en te Merelbeke 1 ♀, op 21 jul te Meensel/Kiezegem, op 26 jul te Brecht en op 27 jul te Prosperpolder 1 ♀.

Er werden veel **Grauwe Kiekendieven** *Circus pygargus* gesignaleerd in de periode juni-juli (het hoogste aantal voor de periode 1986-2008): op 1 jun te Sint-Denijs, op 4 jun te Houthalen-Helchteren 1 2KJ ♀, op 6 jun te Doel 1 ♀ en te Brecht 1 ♀, op 16 jun te Eine, op 17 jun te Honsem, op 18 jun te Wannegem-Lede, op 21 jun te Lommel 1 ♀, op 22 jun te Schulen 1 ♀, op 24 jun te Meeuwen-Gruitrode 1 2KJ ♂, op 26 jun te Houthalen-Helchteren 1 ♀, op 27 jun te Schaffen, op 30 jun te Meeuwen-Gruitrode 1 ♀, op 25 jul te Kalken, op 26 jul te Berlare 1 ♀, op 28 jul te Beveren 1 2KJ ♂ en op 30 jul te Dilsen-Stokkem 1 ♂.

Er was een recordaantal zomerwaarnemingen van **Visarend** *Pandion haliaetus* in de periode 1 juni-10 juli (met voorsprong het hoogste aantal waarnemingen voor deze periode in 1986-2008): op 1 jun te Mortsel, op 2 jun te Bornem/Wintam, op 3, 6 en 8 jun te Zonhoven 1 ad., op 4 jun te Harelbeke, op 5 jun te Everbeek en te Mariakerke 1 ad., op 10 jun te Antwerpen 1 ad. en te Bornem/Wintam, op 11 jun te Rotselaar, op 18 jun te Kieldrecht 1 ad., op 23 jun te Bonheiden, op 29 jun te

Kraanvogel *Grus grus*. 2 jun 2008, Balen/Scheps (A) (Foto: Rutger Barendse)

Berlare, op 30 jun te Kaprijke 1 ad. en op 1 jul te Brecht.

Een zeer uitzonderlijke zomermelding van **Smelleken** *Falco columbarius* vond plaats op 5 jun te Laarne 1 ♂.

Vermeldenswaardige groepen foeragerende **Boomvalken** *Falco subbuteo* werden genoteerd op 14 jul te Sint-Agatha-Rode 13 ex. en op 14 en 28 jul te Brecht resp. 13 en 18 ex.

Waarnemingen van **Slechtvalken** *Falco peregrinus* in de periode juni-juli werden doorgegeven van minstens 50 plaatsen, maar dit geeft zeker een onvolledig beeld. De Vlaamse broedpopulatie doet het nog steeds voortreffelijk met in totaal 35 bezette territoria in 2008, waarvan 28 broedende paren (25 daarvan waren succesvol, met in totaal 78 uitgevlogen jongen).

HOENDERS, RALACHTIGEN en KRAAN-VOGELS

Een **Klein Waterhoen** *Porzana parva* (BAHC) was aanwezig op 25 jul te Hoboken-Hobokense Polder en op 15 aug te Harelbeke-De Gavers.

Een ♀ **Kleinst Waterhoen** *Porzana pusilla* (BAHC) werd gehoord te Scholen-Schulensbroek van 13 t/m 24 jun met een 2de ♀ op 17/18 jun.

Porseleinhoenen *Porzana porzana* werden genoteerd van 5 tot 16 jun te Lokeren-Molsbroek, op 7 jun te Kerkhove-Scheldegebied, op 9 jun te Molenstede-Dassenaarde, van 11 tot 27 jun te Scholen-Schulensbroek met max. 9 roepposten op 13 jun, op 15 en 16 jun te Kersbeek-Miskom-Wachtbekken, op 16 jun te Bornem-Noordelijk Eiland, van 17 tot 21 jun te Rummen-Aronsthoek, op 18 jun te Rekem-Vallei van de Zijpbeek, op 22 en 28 jun te Zichem-Vierkensbroek, op 27 en 28 jun te

Liedekerke-RWZI Teralfene, op 28 jun te Zichem-Kloosterbeemden, op 1 jul te Gent-Bourgoyen, op 26 jul te Poperinge-De Eikhoek, op 27 jul te Harelbeke-De Gavers en Lier-Anderstad en op 30 jul te Bornem-Noordelijk Eiland.

Een **Kwartelkoning** *Crex crex* werd nog gehoord tot 5 jul te Scholen-Schulensbroek en op 17 jul te Lier-Anderstad.

Opvallend veel **Meerkoeten** *Fulica atra* verbleven te Antwerpen L.O.-Blokkesdijk met 1.017 ex. op 17 aug.

Kraanvogels *Grus grus* werden genoteerd van 12 t/m 22 jun te Balen/Scheps en op 14 jun te Kruibeke-Kruibeekse polder.

STELTLOPERS

Er waren 4 broedparen **Steltkluut** *Himantopus himantopus* in de Uitkerkse Polder en één broedpaar te Verrebroek-Verrebroekdok met in dit laatste gebied in juni-juli tot max. 7 ad. Verder werd er aan de Beneden Schelde nog geregeld 1 ex. gezien te Kieldrecht-Drijdyck tot 9 jul en 1 ex. te Melsele-Groot Rietveld op 16 jun. Daarnaast waren er ook nog waarnemingen op 1 jun te Tienen-bezinkingsputten, op 3 jun te Kessenich-Uiterwaarden en op 14 jun te Harelbeke-De Gavers 2 ex.

Grielen *Burhinus oediconemus* (BAHC) werden ontdekt op 1 jun te Leefdaal-Korbeekveld en op 15 jun te Wuustwezel.

Een **Vorkstaartplevier** *Glareola pratincola* (BAHC) liet zich schitterend bekijken van 22 tot 25 jun te Oostende-Achterhaven.

Op 13 jun was een **Goudplevier** *Pluvialis aprinaria* aanwezig te Kallo-Ketenisschor.

Zilverplevieren *Pluvialis squatarola* werden gezien op 15 jun te Tienen-bezinkingsputten en op 29 jun te Lier-Anderstad.

Op 1 en 2 jun waren nog 2 **Kleine Strandlopers** *Calidris minuta* aanwezig te Dilsen-Stokkem en op 4 jun werd een **Temmincks Strandloper** *Calidris temminckii* gezien te Zeebrugge-Achterhaven.

Op 4 jun pleisterde nog een **Regenwulp** *Numenius phaeopus* te Zwijndrecht..

JAGERS, MEEUWEN, STERNS en ALKACHTIGEN

Een **Kleine Jager** *Stercorarius pomarinus* vloog op 24 jun langs de Westdam te Zeebrugge.

Grote Jagers *Stercorarius skua* vlogen op 2 jun langs Koksijde en op 9 jun langs Oostduinkerke 1 ad.

In de periode juni-juli-augustus werden de hoogste aantallen **Zwartkopmeeuwen** *Larus*

Griel *Burhinus oediconemus*. 15 jun 2008, Wuustwezel (A) (Foto: Glenn Vermeersch)

melanocephalus geteld in de Antwerpse Noorderkempen met in de regio Kalmthout/Wuustwezel/Brecht max. 610 ex. op 15 jun w.o. een groep van 350 ex. te Wuustwezel. Ook in Klein-Brabant en Vlaams-Brabant werden opvallende aantallen gezien met max. 85 ex. op 2 jun te Hingene en 112 ex. te Wolvertem op 1 jun. Daarnaast werden in de provincies Vlaams-Brabant en Limburg waarnemingen verricht op de volgende plaatsen (met telkens vermelding van het dagmax. indien > 1 ex.): Brussel, Kapelle-op-den-Bos, Lommel (4), Londerzeel (9), Meise (10), Schulen (2) en Zemst (10).

Ten oosten van de Schelde werden de volgende max. van pleisterende **Kleine Mantelmeeuwen** *Larus fuscus* geteld: 505 ex. op 17 jul te Lier-Beneden Netevallei en 200 ex. op 20 jul te Westerlo.

Geelpootmeeuwen *Larus michahellis* werden in de periode juni-juli genoteerd op de volgende plaatsen (met telkens vermelding van het dagmax. indien > 1 ex.): Aalbeke (6), Bellem, Blankenberge, Bornem, Brecht, De Panne (10), Diepenbeek (3), Dilsen-Stokkem (15), Drongen (4), Genk (2), Kieldrecht, Kinrooi (4), Knokke, Koksijde, Lochristi, Maasmechelen, Mariakerke, Marke (2), Moen, Nieuwpoort, Oostende (2), Wolvertem en Zwevegem.

Pontische Meeuwen *Larus cachinnans* werden in de periode juni-juli genoteerd op de volgende plaatsen (met telkens vermelding van het dagmax. indien > 1 ex.): Lier, Marke, Nieuwpoort (2) en Rumst.

Een tweedejaars **Grote Burgemeester** *Larus hyperboreus* vloog op 10 aug langs Knokke-Het Zwin en op 29 aug pleisterde een ad. te Oostende.

Ongeveer 15 **Grote Mantelmeeuwen** *Larus marinus* werden waargenomen ten oosten van de Schelde in de provincies Antwerpen, Limburg en Vlaams-Brabant en dit op 10 jun te Westerlo 3 ad., op 10, 18 en 21 jun te Bornem, op 15 jun over Heffen, op 6 jul te Kasterlee, op 15 jul te Lommel 1 ad., op 7, 13, 15 en 19 aug te Kinrooi 1 ex. met aldaar 2 ex. op 1 en 2 aug, op 6 aug te Alken, op 6, 27 en 31 aug te Bornem 1 ad., van 12 t/m 29 aug te Lier geregeld 1 ad., op 15 aug te Neerpelt 1 2de zomer en op 26 aug te Walem.

Een **Lachstern** *Gelochelidon nilotica* (BAHC) vloog op 21 jun langs Nieuwpoort.

Op 24 jun pleisterden 2 **Reuzensterns** *Sterna caspia* (BAHC) te Sint-Agatha-Rode.

Een koppel **Dwergsterns** *Sterna albifrons* werd op 7 jun baltsend en copulerend waargenomen te Doel-Paardenschor. Dit resulteerde in een geslaagd broedgeval te Doel-Deurganckdok. Elders waren er binnenlandwaarnemingen op 21 jun te Schulen-Schulensbroek en op 22 jun te Kinrooi.

Op 30/31 aug pleisterde een **Zeekoet** *Uria aalge* op de Nete te Lier.

Vorkstaartplevier *Glareola pratincola*. 23 jun 2008, Oostende (W)
(Foto: Koen Verbanck)

Vorkstaartplevier *Glareola pratincola*. 22 jun 2008, Oostende (W)
(Foto: Johan Buckens)

OVERIGE NIET-ZANGVOGELS

Een **Oehoe** *Bubo bubo* van onbekende herkomst werd gezien op 16 aug te Blankenberge-centrum.

Velduilen *Asio flammeus* werden waargenomen op 6 jun te Melle, op 20 jun te Middelkerke en op 31 aug te Lebbeke/Denderbelle.

In totaal waren 5 **Bijeneters** *Merops apiaster* (1 koppel en 1 ♀ + 2 ♂♂) aanwezig te Lochristi die samen minstens 3 jongen grootbrachten. Daarnaast waren er ook waarnemingen op 11 jun te Bierbeek 4 ex., op 30 jul te Kortesseem en op 8 en van 23 t/m 29 aug te Wachtebeke telkens 3 ex.

Middelste Bonte Spechten *Dendrocopos medius* werden genoteerd te Bierbeek-

Mollendaalbos, Malle/Oostmalle, Wetteren-Slekkebeken, Holsbeek, Oudenaarde-Bos t'Ename, Merelbeke-Makegemse bossen en 's Gravenvoeren-Altenbroek.

ZANGVOGELS

Op 4 jun pleisterden nog 2 **Duinpiepers** *Anthus campestris* te Oostmalle-vliegveld.

Een zuiver broedgeval van **Engelse Gele Kwikstaarten** *Motacilla flava flavissima* werd op 19 jun opgemerkt te Turnhout-Turnhouts Vennengebied. Verder was er op 13 jun te Boekhoute-Kapelpolder 1 territoriaal ex., van 21 tot 23 jun te Spiere-Helkijn een territoriaal ♂ en op 22 jun te Mannekensvere-Slijpe 1 ex. **Rouwkwikstaarten** *Motacilla alba yarrellii* (allen ♂♂) waren er op 8 jun te Brecht-

Sterneneiland te Zeebrugge aantrekkingspool voor Dougalls Sterns

De grote kolonies sterns en meeuwen in de voorhaven van Zeebrugge (en dan vooral op het Sterneneiland) oefenen de laatste jaren een grote aantrekkingskracht uit op Dougalls Sterns *Sterna dougallii*. Zowel in 2007 als in 2008 lag het aantal waarnemingen van deze soort dan ook opvallend hoog. Waar in de meeste jaren maximaal één of enkele vogels worden gezien, werden in 2007 een achttal verschillende adulte vogels opgemerkt. Dat 2008 nog beter scoorde zal nu verder blijken !

De eerste Dougalls Stern werd op 28 mei 2008 alarmerend boven de Visdievenkolonie gezien. Ook de volgende dagen werd deze vogel regelmatig roepend boven de kolonie opgemerkt. Op 4 juni werd een copulatie vastgesteld tussen deze Dougalls Stern en een (vermeende) Visdief. Op 11 juni werd het eerste ei gelegd, daarna werden beide vogels dagelijks op het nest gezien. Van de twee jongen die werden geboren vloog er mogelijk één uit. Na het bekijken van foto's bleek de 'Visdiefouder' uiteindelijk een erg op Visdief lijkende hybride Visdief *Sterna hirundo* x Dougalls Stern te zijn. De vogel verschilde van Visdief onder meer door de erg lange staart, volledig witte buitenste staartpennen, de brede witte randen aan de binnenste handpennen en de erg donkere snavel, zoals je duidelijk kan zien op bijgaande foto. De mantelkleur en de roep verschilden niet van Visdief. De zuivere Dougalls Stern werd in 2004 als pullus geringd in de kolonie van Lady' Island Lake in Wexford (Ierland). Behalve de broedvogel werden er nog minstens 10 verschillende adulte vogels gezien. Regelmatig zaten er drie verschillende vogels, op 13 en 20 juni zaten er zelfs vier verschillende individuen. Zowel op 13 als op 20 juni werd een zuiver koppel baltsend gezien boven het schiereiland, doch tot een broedgeval kwam het echter niet. Behalve de broedende hybride werden er verder ook nog een drietal andere Dougalls-hybrides opgemerkt. Het is minder evident dan gedacht om deze soort elders in de haven van Zeebrugge te zien te krijgen. Wachten op de punt van de Westdam en alle langsvliegende sterns scannen lijkt de beste optie. Op 16 en 23 juni werd aldaar op die manier telkens één adulte vogel gezien.

Dougalls Stern *Sterna dougallii*. ad. 26 jul 2008, Zeebrugge-Sterneneiland (W)
(Foto: Rudi Debruyne)

Dougalls Stern x Visdief *Sterna dougallii* x *Sterna hirundo*. ad. 10 jun 2008, Zeebrugge-Sterneneiland (W) (Foto: Tom Linster)

Groot Schietveld, op 27 jun te Anzegem en op 28 jun te Vichte.

De aantallen van **Cetti's Zanger** *Cettia cetti* leken echt wel uit de pan te swingen aangezien van 53 verschillende locaties waarnemingen werden doorgegeven.

Hetzelfde kan gezegd worden van **Graszangers** *Cisticola juncidis*, met waarnemingen van 51 verschillende locaties.

Het opvallend goede voorjaar voor **Snorren** *Locustella luscinioides* kende eenzelfde verloop in dit seizoen. Zo waren er nog aanwezig van 13 jun t/m 27 jul te Lier-Beneden Netevallei, te Harelbeke-De Gavers op 13 en 14 jun, te Neerpelt-Het Hageven van 25 jun

tot 23 jul met op deze laatste datum 2 ex., te Bornem-Zuidelijk Eiland van 21 jun tot 30 jul, te Kieldrecht-Schor Oude Doel op 26 jul en te Liedekerke-RWZI op 27 jul.

Een **Waterrietzanger** *Acrocephalus paludicola* foerageerde op 15 jun te Sint-Jan-in-Eremo.

Een **Grote Karekiet** *Acrocephalus arundinaceus* was aanwezig te Melsele-Groot Rietveld van 14 t/m 21 jun.

Orpheusspotvogels *Hippolais polyglotta* waren aanwezig op 13 jun te Geraardsbergen en op 4 jul te Bredene.

Buidelmezen *Remiz pendulinus* werden waargenomen te Melsele-Groot Rietveld van 19 jun t/m 2 jul 1 ♂ en te Zwijndrecht op 20 jun.

Koppels **Grauwe Klauwieren** *Lanius collurio* waren aanwezig op 18, 20 en 29 jun te Lummen, op 26 jun te Houthalen-Helchteren, op 30 jun te Meeuwen-Gruitrode en op 6 jul te Maasmechelen-Mechelse heide en een solitair ♂ werd opgemerkt op 13 jul te Lanaken.

Leuk was de vondst van een **Kleine Klapekster** *Lanius minor* (BAHC) op 19 jul te Opheers/Oleye dat aldaar de dag nadien mooi kon worden bekeken en gefotografeerd.

Raven *Corvus corax* (BAHC) werden gezien op 1 jul te Damme en op 16 aug te Schaffen.

In juni-juli-augustus waren **Sijzen** *Carduelis spinus* aanwezig op 8 jun te Maldegem, op 28 jun te Lommel, op 29 jun te Zonhoven-De Teut 1 zingend ♂, op 6 jul te Tessenderlo 2 ex., op 8 jul te Paal, op 11 jul te Hamont-Achel, op 20 jul en 17 aug te Mortsel, op 28 jul te Affligem 3 ex., op 30 jul te Landen 3 ex., op 3 aug te Koksijde-Doornpanne 2 ex., op 10 aug te Scholen-Schulensbroek en op 11 en 23 aug te Lede resp. 2 ♂♂ en 9 ex.

Barmsijzen *Carduelis flammea* werden gezien op 7 jul te Wechelderzande, op 24 jul te Diest, op 27 jul te Kuringen 2 ex. en op 29 jul te Lebbeke.

Zingende ♂♂ **Roodmus** *Carpodacus erythrinus* (BAHC) waren er op 7/8 jun te Antwerpen L.O.-Blokkeerdijk en op 15 jun te Zeebrugge-Achterhaven.

**ZEKERE en MOGELIJKE ONTSNAPTE en/of VERWILDERDE SOORTEN
HYBRIDEN
KLEURAFWIJKINGEN**

Zie www.natuurpunt.be/oriolus

Zeekoet *Uria aalge*. 30 aug 2008, Lier-Anderstad (A) (Foto: Kris De Rouck)

Kleine Klapekster *Lanius minor*. 20 jul 2008, Opheers (L) (Foto: Monique Bogaerts)